

ЗАКОН

О САДНОМ МАТЕРИЈАЛУ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, начин производње и промет садног материјала воћака, винове лозе, хмеља и украсног биља, признавање новостворених домаћих сорти, упис сорти и подлога у Регистар сорти воћака, винове лозе, хмеља, украсног биља и подлога (у даљем тексту: Регистар сорти), одржавање уписаних сорти, Листа препоручених сорти и подлога и друга питања од значаја за производњу квалитетног садног материјала.

Члан 2.

Одредбе овог закона не односе се на садни материјал који привредно друштво, друго правно лице и предузетник који се бави пословима оплемењивања биља у области воћарства, виноградарства, хмељарства и украсног биља умножава, прима или шаље другом правном лицу које се бави пословима оплемењивања воћака, винове лозе, хмеља и украсног биља у циљу научних истраживања и извођења експеримената, у количинама које служе за експерименталне сврхе или за банке биљних гена.

Члан 3.

Појмови који се користе у овом закону имају сљедеће значење:

а) садни материјал су саднице воћака, винове лозе, хмеља и вишегодишњих украсних биљака које служе за подизање засада и уређење зелених површина (у даљем тексту: садни материјал), као и репродукциони садни материјал за производњу садница (материјал за размножавање и поновну производњу садног материјала),

б) репродукциони садни материјал за производњу садница је сјеме за производњу генеративних подлога, вегетативне подлоге, коријенаци, коријенов изданак, зреле и зелене резнице, племке, вијоке, живићи јагода и меристем, ако потичу од предосновних, основних и сертификованих матичних стабала, чокота или жбунова (грмова) сорти и подлога,

в) садница је једногодишња или вишегодишња биљка настала из вегетативних дијелова матичне биљке или спајањем подлоге и племке или произведена из сјемена матичне биљке,

г) сорта воћака, винове лозе, хмеља, украсних биљака и подлога су групе биљака унутар најниже ботаничке систематске јединице која се одликује одређеним својствима генотипа или комбинације генотипова која се разликује од било које друге сорте према једном од наведених својстава и као цјелина остаје непромијењена послије размножавања,

д) украсно биље су вишегодишње биљке намијењене подизању и уређивању зелених површина и ентеријера,

ђ) оплемењивач сорте (у даљем тексту: оплемењивач) је привредно друштво, друго правно лице, предузетник или физичко лице које је створило или открило нову сорту,

е) одржавалац сорте је оплемењивач или произвођач који одржава сорту по прописаним методама и гарантује да је сорта остала непромијењена током одржавања и да је као таква униформна и стабилна,

ж) произвођач садног материјала је привредно друштво, друго правно лице или предузетник које се бави производњом садног материјала као основном дјелатношћу,

з) мјесто производње је организационо и пословно заокружена цјелина која обухвата земљиште, објекте, машине и опрему гдје произвођач обавља своју дјелатност,

и) банка биљних гена је мјесто чувања, описивања, сакупљања и употребе биљних генетичких ресурса, а која је уређена посебним програмом,

ј) признавање сорти је признавање домаћих новостворених сорти,

к) препоручене сорте и подлоге су оне сорте и подлоге које се послије испитивања употребне и производне вриједности препоручују за гајење на територији Републике Српске,

л) УПОВ је међународна унија за заштиту нових биљних сорти,

љ) ДУС тест је тест којим се утврђује различитост, униформност и стабилност сорте или подлоге у складу са одредбама УПОВ,

м) ВЦУ тест је тест којим се утврђује производна и употребна вриједност сорте или подлоге и

н) овлашћена институција је установа, привредно друштво, односно друго правно лице коме министар пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: министар) даје овлашћење за утврђивање чистоће сорте и квалитет садног материјала.

Члан 4.

(1) Садни материјал се дијели у сљедеће категорије:

а) предосновни садни материјал,

б) основни садни материјал,

в) сертификовани садни материјал и

г) стандардни садни материјал.

(2) Предосновни садни материјал из става 1. тачка а) овог члана је репродукциони материјал за чију производњу одговара оплемењивач или његов заступник и материјал који служи за производњу основног садног материјала, тестиран по најновијим међународним стандардима на присуство болести и штеточина и одржава се у строгим условима да би се онемогућила зараза.

(3) Основни садни материјал из става 1. тачка б) овог члана је репродукциони материјал који је настао из предосновног садног материјала, служи за производњу сертификованог садног материјала и производи се у матичним засадима (објектима) под контролом овлашћене организације, а у промету је означен сертификатом бијеле боје.

(4) Сертификовани садни материјал из става 1. тачка в) овог члана је репродукциони материјал који је настао од основног садног материјала и намијењен је за производњу сертификованих садница или за производњу стандардног садног материјала, а у промету означен је сертификатом плаве боје.

(5) Стандардни садни материјал из става 1. тачка г) овог члана је репродукциони садни материјал који је настао умножавањем материјала од сертификованих садница, а намијењен је за производњу стандардних садница, а у промету је означен сертификатом наранџасте боје.

(6) Стандардни садни материјал који је настао умножавањем материјала од стандардних садница у промету је означен сертификатом наранџасте боје и посебном ознаком С-А.

Члан 5.

За производњу садног материјала могу да се користе само категорије садног материјала из члана 4. става 1. овог закона које су произведене у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега.

II - ПРОИЗВОДЊА САДНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 6.

(1) За производњу садног материјала може се користити само репродукциони садни материјал од одабраних и уматичених стабала, жбунова, вегетативних подлога и засад сорти воћака, винове лозе, хмеља и украсних биљака, које су уписане у Регистар сорти.

(2) За биљке из става 1. овог члана мора постојати увјерење о чистоћи сорте и квалитету садног материјала које издаје овлашћена институција.

(3) Садни материјал који се увози прати сертификат о сортности и квалитету садног материјала издат од овлашћеног органа земље извознице.

Члан 7.

(1) Производњом садног материјала може да обавља привредно друштво, друго правно лице и предузетник (у даљем тексту: произвођач) који је уписан у Регистар произвођача садног материјала (у даљем тексту: Регистар произвођача).

(2) Производњом садног материјала може да се бави и физичко лице које је закључило уговор о сарадњи са произвођачем, а садни материјал произведен у тој сарадњи сматра се производњом произвођача.

Члан 8.

(1) Произвођачи садног материјала могу се уписати у Регистар произвођача ако имају стално запослено одговорно стручно лице које је дипломирани инжењер пољопривреде, смјер воћарства и виноградарства, хортикултуре или општег смјера, или дипломирани инжењер шумарства код производње садног материјала украсних биљака (у даљем тексту: одговорно стручно лице).

(2) Ако је произвођач физичко лице, може истовремено бити и одговорно стручно лице, ако испуњава услове у погледу стручне оспособљености из става 1. овог члана.

Члан 9.

(1) У регистар произвођача уписују се произвођачи који обављају дјелатност произвођача садног материјала на подручју Републике Српске (у даљем тексту: Република).

(2) Упис у Регистар произвођача врши се на основу захтјева који произвођач подноси Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство).

(3) Захтјев из става 2. овог члана садржи:

а) податке о произвођачу (назив, сједиште, адреса, матични број и порески број),

б) шифру дјелатности произвођача,

в) податке о мјесту производње садног материјала (општина, мјесто, катастарска општина, назив мјеста и парцеле, број катастарске парцеле, површина расадника, објекти и опрема),

г) детаљан план производње (подаци о врсти, сорти и категорији садног материјала) и

д) податке о одговорном стручном лицу (име и презиме, адреса, јединствени матични број).

(4) Ако произвођач обавља дјелатност на више различитих мјеста, у захтјеву наводи податке из става 3. т. в), г) и д) овог члана за свако мјесто производње.

(5) Министар доноси рјешење о упису у Регистар произвођача.

(6) Произвођач је дужан да сваку промјену података пријави Министарству у року од 15 дана од дана настале промјене.

Члан 10.

(1) Подаци из Регистра произвођача су јавни.

(2) Министар доноси правилник којим прописује садржину и начин вођења Регистра произвођача.

Члан 11.

Произвођач се брише из Регистра произвођача ако престане да обавља дјелатност производње садног материјала или ако престане да испуњава услове из члана 9. став 3. т. в), г) и д) овог закона.

Члан 12.

(1) Произвођач је дужан да води књигу евиденције садног материјала.

(2) Књига евиденције из става 1. овог члана садржи: број рјешења о упису у Регистар произвођача, име лица које обавља послове стручног руковођења производњом садног материјала, прегледни план расадника и матичног засада (објекта) са јасно означеним дијелом гдје се производи садни материјал, врсту, односно сорту и старост садног материјала, количину укупно примљеног, произведеног, продатог и уништеног садног материјала, податке о начину производње, врсти и датуму извођења радова.

Члан 13.

(1) Произвођач може производити садни материјал сорти које су уписане у Регистар сорти вођака, винове лозе, хмеља, украсног биља и подлога (у даљем тексту: Регистар сорти).

(2) Произвођач је дужан да од власника сорте обезбиједи сагласност за умножавање садног материјала заштићене сорте.

(3) Министар доноси правилник којим прописује квалитет, паковање, пломбирање и декларисање садног материјала.

Члан 14.

(1) Произвођач може за потребе страног наручиоца од репродукционог материјала чији је увоз дозвољен да производи и садни материјал сорти које нису уписане у Регистар сорти.

(2) Садни материјал из става 1. овог члана може да се производи уз сагласност Министарства, на основу уговора са страним наручиоцем, према којем страни наручилац преузима целокупну количину садног материјала.

(3) Производња садног материјала из става 1. овог члана подлијеже здравственом прегледу.

(4) Садни материјал из става 1. овог члана не може да се ставља у промет на територији Републике.

Члан 15.

(1) Произвођач је дужан да сваке године Министарству и Републичкој управи за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат) до 15. априла текуће године поднесе пријаву о производњи садног материјала.

(2) Министар доноси правилник којим прописује начин и поступак производње за сваку категорију садног материјала, рокове за подношење пријаве за производњу и образац пријаве за производњу.

Члан 16.

(1) Производња садног материјала подлијеже обавезној стручној контроли.

(2) Стручној контроли подлијежу и матична стабла која служе за производњу садног материјала.

(3) Стручном контролом над производњом садног материјала утврђују се: поријекло, аутентичност и чистоћа врсте и сорте, здравствено стање садног материјала, врста репродукционог материјала који је употребљен за производњу садног материјала, као и количина произведеног садног материјала.

Члан 17.

(1) Стручну контролу производње предосновног садног материјала врши оплемењивач или одржавалац сорте или подлоге.

(2) Стручну контролу производње осталих категорија садног материјала врше овлашћене институције.

(3) Овлашћена институција може да врши послове контроле ако има запослена најмање два дипломирана инжењера пољопривреде, смјер воћарско-виноградарски, хортикултуре или општи смјер, или два запослена дипломирана инжењера шумарства за контролу садног материјала украсних биљака и једног дипломираног инжењера пољопривреде, смјер заштите биља, са најмање пет година радног искуства на пословима контроле и положен стручни испит.

(4) Министар рјешењем даје овлашћење за рад институцијама из става 2. овог члана, које се објављује у "Службеном гласнику Републике Српске".

(5) Министар прописује услове и начин полагања стручног испита из става 3. овог члана.

Члан 18.

(1) Произвођач садног материјала дужан је да сваке године поднесе пријаву за вршење стручне контроле овлашћеној институцији.

(2) Рок за подношење пријаве из става 1. овог члана је 15. април текуће године.

(3) Произвођач садног материјала може поднијети пријаву из става 1. овог члана ако је:

а) уписан у Регистар произвођача,

б) ако је сорта или подлога уписана у Регистар сорти и

в) ако је произвођач садног материјала прибавио сагласност у складу са чланом 13. став 2. овог закона.

Члан 19.

(1) Оплемењивач или одржавалац доставља извјештај о извршеној стручној контроли, у складу са чланом 16. став 3. овог закона, Министарству ради издавања сертификата о признавању производње предосновног садног материјала.

(2) Оплемењивач или одржавалац дужан је да води евиденцију о издатим извјештајима из става 1. овог члана најмање шест година.

Члан 20.

(1) Овлашћена институција, након обављене стручне контроле над производњом садног материјала, односно на основу налаза стручне контроле, сачињава извјештај о признавању производње садног материјала и доставља га Министарству.

(2) Овлашћена институција дужна је да води евиденцију о извјештајима из става 1. овог члана.

Члан 21.

(1) На основу извјештаја о извршеној стручној контроли садног материјала из члана 20. овог закона, министар издаје сертификат о производњи садног материјала, којим се потврђује да је садни материјал произведен у складу са одредбама овог закона и прописима донесеним на основу њега.

(2) сертификат из става 1. овог члана садржи податке о: произвођачу, врсти, сорти (клону), подлози, категорији, броју биљака на које се односи сертификат, број биљног пасоша и појединачни серијски број сертификата.

(3) Биљни пасош из става 2. овог члана издаје се у складу са прописима којима се уређује заштита здравља биља.

Члан 22.

(1) Трошкове за упис у Регистар произвођача, за подношење пријаве за производњу садног материјала и за издавање сертификата из члана 21. став 1. овог закона сноси произвођач и уплаћује на рачун јавних прихода Републике.

(2) Висина трошкова из става 1. овог члана утврђује се у складу са прописом којим се уређује област административних такса и накнада.

III - ПРОМЕТ САДНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 23.

(1) Прометом садног материјала могу да се баве привредно друштво, друго правно лице и предузетник који су уписани у Регистар за промет садног материјала.

(2) Министар доноси правилник којим прописује садржину и начин вођења Регистра за промет садног материјала.

Члан 24.

У промет може да се стави само основни, сертифицирани и стандардни садни материјал сорти из члана 4. овог закона које су уписане у Регистар сорти и који има сертификат о производњи садног материјала издат у складу са овим законом.

Члан 25.

(1) Промет садног материјала може да се обавља само на продајном мјесту које испуњава услове за очување својстава садног материјала.

(2) Министар доноси правилник којим прописује услове из става 1. овог члана.

Члан 26.

Прометом садног материјала на мало могу да се баве привредно друштво, друго правно лице и предузетник, ако на сваком продајном мјесту имају запосленог дипломираног инжењера пољопривреде смјер воћарско-виноградарски, хортикултуре, заштите биља или општег смјера или дипломираног инжењера шумарства за промет украсног биља.

Члан 27.

(1) Увозом садног материјала могу да се баве привредно друштво, друго правно лице и предузетник који је уписан у Регистар увозника садног материјала и имају запосленог дипломираног инжењера пољопривреде смјер воћарско-виноградарски, хортикултуре, заштите биља или општег смјера.

(2) Субјекти из става 1. овог члана могу да увозе предосновни, основни, сертифицирани и стандардни садни материјал који има сертификат о производњи садног материјала и документ о здравственом стању, издате од надлежног органа земље извознице.

Члан 28.

Садни материјал сорти и подлога може да се увози ако су те сорте и подлоге уписане у Регистар сорти.

Члан 29.

Уписом у Регистар произвођача сматра се да је произвођач садног материјала уписан и у Регистар за промет садног материјала, односно у Регистар увозника садног материјала ако је то у складу са рјешењем надлежног органа.

IV - ПРИЗНАВАЊЕ НОВОСТВОРЕНИХ ДОМАЋИХ СОРТИ

Члан 30.

Новостворена домаћа сорта признаје се ако је та сорта резултат селекције, односно ако се биолошки разликује од друге признате сорте, а која је у процесу признавања послужила као стандардна сорта.

Члан 31.

(1) У поступку признавања новостворене домаће сорте утврђује се њен квалитет на основу којег се она може признати.

(2) Поступак из става 1. овог члана је предуслов за производњу материјала новостворене домаће сорте и за њено стављање у промет као сортног материјала на територији Републике.

Члан 32.

Новостворена домаћа сорта се признаје на основу резултата испитивања одређених битних особина сорте, и то:

- а) различитости, униформности и стабилности (ДУС тест),
- б) ако има повољну употребну и производну вриједност (ВЦУ тест) и
- в) ако је име сорте у складу са прописаним захтјевима.

Члан 33.

(1) Сорта је различита ако се јасно разликује најмање по једној особини од било које друге сорте чије је постојање општепознато.

(2) Сорта је општепозната ако је уписана у Регистар сорти у складу са посебним прописом, као и сорта која је у поступку уписа.

(3) Сорта је униформна ако је довољно уједначена у битним особинама с обзиром на варијације које се могу очекивати због посебних особности њене репродукције.

(4) Сорта је стабилна ако њене битне особине које су од значаја за разликовање остају непромијењене и послје поновног умножавања.

Члан 34.

(1) Сорта има повољну употребну и производну вриједност ако у току испитивања одређених битних особина покаже боље резултате у поређењу са особинама стандардне сорте.

(2) Министар доноси правилник којим прописује битне особине сорти по врстама.

Члан 35.

(1) Назив оплемењивача мора бити назначен у пријави и свим исправама које се односе на признавање новостворене домаће сорте.

(2) Кад је новостворена домаћа сорта резултат стваралачког рада више оплемењивача, наводе се сви оплемењивачи, и то по редослиједу који одговара њиховом доприносу.

(3) Оплемењивач новостворене домаће сорте има право да сорту користи и њом располаже, као и да остварује право на накнаду за коришћење те сорте.

Члан 36.

(1) Поступак за признавање новостворене домаће сорте покреће се по захтјеву оплемењивача сорте или његовог овлашћеног заступника.

(2) Захтјев из става 1. овог члана подноси се посебно за сваку сорту.

(3) Министар прописује образац и садржину захтјева из става 1. овог члана, као и критеријуме за одређивање назива сорте.

Члан 37.

(1) Захтјев из члана 36. став 1. овог закона подноси се Министарству уз захтјев се прилаже документација о раду на стварању нове сорте.

(2) Подаци у захтјеву и документацији који се односе на поријекло изворног материјала и на опис процеса стварања нове сорте представљају службену тајну.

Члан 38.

(1) На основу података у захтјеву и података у документацији провјеравају се особине сорте у складу са прописом из члана 36. став 3. овог закона.

(2) Ако се провјером из става 1. овог члана утврди да нема основа за испитивање сорте на експерименталном пољу, министар рјешењем одбија захтјев за признавање новостворене домаће сорте.

Члан 39.

(1) Различитост, униформност и стабилност сорте, као и употребна и производна вриједност сорте провјерава се испитивањима на експерименталним пољима и у лабораторији.

(2) Министар доноси правилник којим прописује вријеме трајања испитивања сорти, методе испитивања и потребну количину узорака садног материјала сорте.

Члан 40.

(1) Министарство је дужно да обавијести подносиоца захтјева да ће сорта бити испитивана и да од њега затражи потребну количину садног материјала сорте ради испитивања.

(2) На основу обавјештења из става 1. овог члана подносилац захтјева дужан је да благовремено достави Министарству садни материјал сорте у траженој количини и на начин који прописује министар правилником.

Члан 41.

Испитивање сорте у експерименталном пољу и лабораторији врши се под шифрованим ознакама, које представљају службену тајну, а које одређује Министарство.

Члан 42.

- (1) Испитивање сорте врши се истовремено са једном или више стандардних сорти.
- (2) Као стандардна сорта може се одредити само сорта која има највећу употребну и производну вриједност за намјену за коју се врши испитивање.
- (3) Ако поједина врста нема стандардне сорте одређене намјене, сорта се испитује без стандарда, али само за намјену за коју је поднесен захтјев.

Члан 43.

- (1) Испитивање сорте на експерименталном пољу, односно у лабораторији врши правно или физичко лице које има услове у погледу земљишта, опреме и кадрова за вршење тих испитивања (у даљем тексту: извођач експеримента).
- (2) Министар закључује уговор са извођачем експеримента за испитивање сорти на експерименталном пољу, односно у лабораторији.
- (3) Министар доноси правилник којим прописује услове из става 1. овог члана.
- (4) Извођач експеримента који је закључио уговор о испитивању сорте на експерименталном пољу, односно у лабораторији, дужан је да према методи одређеној у пропису из члана 39. став 2. овог закона и обавезама из уговора из става 2. овог члана достави Министарству резултате испитивања.

Члан 44.

- (1) Министарство врши обраду годишњих и завршних резултата добијених на експерименталном пољу, односно у лабораторији.
- (2) Обрада података из става 1. овог члана врши се по методи коју прописује министар.
- (3) Коначни резултати испитивања достављају се Комисији за признавање новостворених домаћих сорти (у даљем тексту: Комисија), ради оцјене употребне и производне вриједности сорте, као и њене оригиналности, униформности и стабилности, а годишњи резултат подносиоцу захтјева.
- (4) Комисију из става 3. овог члана формира министар.

Члан 45.

На основу резултата испитивања сорте на експерименталном пољу, односно у лабораторији, а на приједлог Комисије, министар оцјењује да ли су испуњени услови за признавање новостворене домаће сорте.

Члан 46.

- (1) Министар доноси рјешење о признавању новостворене домаће сорте или о одбијању захтјева.
- (2) Рјешење из става 1. овог члана је коначно.

Члан 47.

- (1) Сорта за коју је донесено рјешење о признавању из члана 46. овог закона, уписује се у Регистар сорти.
- (2) Регистар сорти води Министарство.
- (3) За вријеме за које је сорта уписана у Регистар сорти садни материјал сорте може да се стави у промет као сортни.

Члан 48.

- (1) Регистар сорти садржи податке о:
 - а) новоствореним домаћим сортама,
 - б) страним сортама признатим од надлежног органа стране државе и
 - в) домаћим и одомаћеним сортама и
 - г) препорученим сортама.
- (2) Министар доноси правилник, којим прописује садржину Регистра сорти.

Члан 49.

- (1) Страна сорта уписује се у Регистар сорти ако је сорта призната од надлежног органа стране државе, ако има документ о власнику, односно кориснику, као и документ о резултатима ДУС теста.
- (2) Упис стране сорте у Регистар сорти врши се на основу захтјева одржаваоца сорте.
- (3) Захтјев из става 2. овог члана садржи нарочито податке о:
 - а) власнику, односно кориснику стране сорте,
 - б) одржаваоцу сорте и
 - в) податке о сорти.
- (4) Министар прописује образац и садржину захтјева из става 2. овог члана.

Члан 50.

- (1) У Регистар сорти могу се уписати домаће и одомаћене сорте које не испуњавају све услове прописане овим законом за упис у Регистар сорти и оне се посебно обиљежавају.
- (2) Министарство уписује сорту из става 1. овог члана у Регистар сорти на основу резултата испитивања или на основу општепознатих података о употребној и производној вриједности сорте.
- (3) Домаће и одомаћене сорте које су уписане у Регистар сорти чувају се у банци биљних гена, у складу са прописима који регулишу област очувања биљних генетичких ресурса.

Члан 51.

- (1) Министар доноси рјешење о брисању сорте из Регистра сорти ако:
 - а) то затражи подносилац захтјева,
 - б) одржавалац сорте или његов овлашћени заступник не обезбиједи садни материјал сорте у прописаној количини и
 - в) одржавалац сорте не обезбјеђује одржавање сорте на начин који гарантује очување њене униформности и стабилности.
- (2) Сорта која је брисана из Регистра сорти може да остане у промету најдуже три године од дана брисања из Регистра сорти.
- (3) На захтјев оплемењивача сорте или његовог овлашћеног заступника сорта која је брисана из Регистра сорти може да се поново пријави за упис у Регистар сорти.
- (4) СОРТУ која се брише из Регистра сорти одржавалац сорте доставља у банку гена.

Члан 52.

- (1) Сорта уписана у Регистар сорти подлијеже обавези испитивања битних особина из члана 32. овог закона ради стављања на Листу препоручених сорти и подлога.
- (2) Испитивање сорте из става 1. овог члана врши се на начин и по методама утврђеним посебним прописом из члана 39. овог закона.

Члан 53.

Министар утврђује списак уписаних, односно брисаних сорти из Регистра сорти, као и Листу препоручених сорти и подлога.

Члан 54.

- (1) Трошкове признавања новостворене домаће сорте, трошкове уписа у Регистар сорти и трошкове уписа у Листу препоручених сорти и подлога сноси подносилац захтјева и уплаћује на рачун јавних прихода Републике.
- (2) Висина трошкова из става 1. овог члана утврђује се у складу са прописом којим се уређује област административних такси и накнада.

Члан 55.

- (1) Одржавалац сорте дужан је да одржава сорту по прописаним методама све док је сорта уписана у Регистар сорти.
- (2) Одржавалац сорте дужан је да на захтјев Министарства достави садни материјал сорте ради:
 - а) провјере да ли се сорта одржава тако да јој се не мијењају униформност и стабилност и
 - б) чувања стандардног узорка или његове обнове.

Члан 56.

- (1) Контролу одржавања сорте врши Министарство путем овлашћене институције на начин прописан чланом 39. овог закона.
- (2) Ако Министарство на основу резултата испитивања из става 1. овог члана утврди да одржавалац сорте није одржавао сорту на начин који гарантује очување стабилности и униформности сорте, одузима му право одржавања те сорте, а ако је једини одржавалац, поништава се и рјешење о упису те сорте у Регистар сорти.
- (3) Министар доноси правилник којим прописује методе одржавања сорте и услове које у погледу опреме и стручних лица за обављање контроле одржавања сорте мора испуњавати овлашћена институција.

Члан 57.

- (1) Трошкове контроле одржавања сорте сноси одржавалац сорте.
- (2) Висина трошкова и начин плаћања из става 1. овог члана утврђује се уговором закљученим између одржаваоца сорте и овлашћене институције.

Члан 58.

Узорак сорте која је уписана у Регистар сорти или за коју је покренут поступак уписа у Регистар сорти чува се као стандардни узорак.

V - НАДЗОР

Члан 59.

- (1) Министарство врши управни надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега.
- (2) Инспекцијски надзор над извршавањем овог закона и прописа донесених на основу њега врши Инспекторат путем фитосанитарне и пољопривредне инспекције и пољопривредне инспекције у саставу јединица локалне самоуправе.

Члан 60.

- (1) У вршењу послова инспекцијског надзора фитосанитарни и пољопривредни инспектори:
 - а) врше контролу да ли садни материјал испуњава прописане услове (члан 6.),
 - б) врше контролу да ли је произвођач уписан у Регистар произвођача садног материјала (члан 7.),
 - в) врше контролу документације и вођења евиденције о производњи садног материјала (члан 12.).

г) у поступку контроле производње садног материјала провјеравају да ли је сорта чији се садни материјал производи уписана у Регистар сорти и да ли је регулисано право коришћења сорте са носиоцем права заштите сорте (чл. 13. и 33.),

д) врше контролу да ли су увезене сорте уписане у Регистар сорти (члан 28.) и

ђ) врше контролу увођења нових сорти у производњу (члан 31.).

(2) Поред послова из става 1. овог члана, фитосанитарни инспектор има право и дужност да:

а) врши контролу процеса производње,

б) врши контролу испуњености услова (члан 9. став 3. т. в), г) и д) и

в) врши контролу дозвољеног увоза садног материјала (чл. 27. и 28.).

Члан 61.

(1) У обављању послова из члана 60. овог закона фитосанитарни и пољопривредни инспектори могу да:

а) забране производњу ако није пријављена у складу са чланом 15. став 1. овог закона,

б) забране производњу, коришћење и промет садног материјала сорти које нису уписане у Регистар сорти, односно које су брисане из Регистра сорти (члан 13. став 1. и члан 51. став 1.),

в) забране промет садног материјала ван продајног мјеста (члан 25. став 1.),

г) одузму и униште садни материјал који се производи, користи и ставља у промет супротно одредбама овог закона и

д) наредe отклањање утврђене неправилности када у поступку надзора утврде да овај закон и прописи донесени на основу њега нису примјењени или су неправилно примјењени и одреде за то потребан рок.

(2) Поред послова из става 1. овог члана, фитосанитарни инспектор има право и дужност да:

а) забрани производњу садног материјала ако није уписан у Регистар произвођача или више не испуњава услове из члана 9. став 3. т. в), г) и д) овог закона и

б) забрани производњу, коришћење и стављање у промет садног материјала супротно одредбама овог закона.

(3) Мјере из става 1. овог члана налажу се рјешењем инспектора.

(4) Трошкови који настану приликом одузимања, чувања и уништавања садног материјала на основу овлашћења из става 1. тачка г) овог члана падају на терет лица од којег је садни материјал одузет.

Члан 62.

Привредно друштво, друго правно лице и предузетник који подлијеже надзору из чл. 60. и 61. овог закона дужно је да омогући вршење инспекцијског надзора и да без одгађања стави на увид и располагање потребну документацију и друге доказе и изјасни се о чињеницама које су од значаја за вршење надзора.

VI - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 63.

(1) Новчаном казном од 10.000 до 30.000 КМ казниће се за прекршај привредно друштво или друго правно лице ако:

а) за производњу садног материјала користи категорије садног материјала које нису произведене у складу са овим законом и на основу њега донесеним прописима (члан 5.),

б) се бави производњом, прометом и увозом садног материјала, а није уписано у Регистар произвођача (чл. 7, 23. и 27.),

в) се бави производњом садног материјала, а не испуњава прописане услове из члана 9. став 3. т. в), г) и д) овог закона,

г) производи садни материјал супротно одредбама чл. 13. и 14. овог закона,

д) стави у промет садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти и није означен сертификатом (члан 24.),

ђ) увози садни материјал сорте која није уписана у Регистар сорти (члан 28.),

е) сорту која је брисана из Регистра сорти стави у промет послје три године од дана брисања из Регистра сорти (члан 51. став 2.),

ж) повјерене послове контроле одржавања сорте не врши у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 56.) и

з) не поступи по рјешењу инспектора, у складу са овим законом.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 6.000 до 18.000 КМ предузетник.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 2.000 до 6.000 КМ и одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу.

Члан 64.

(1) Новчаном казном од 6.000 до 18.000 КМ казниће се за прекршај привредно друштво или друго правно лице ако:

а) не води књигу евиденције садног материјала (члан 12. став 2.),

б) Министарству не поднесе пријаву за производњу садног материјала (члан 15. став 1.),

в) врши продају садног материјала ван продајног мјеста (члан 25. став 1.) и

г) на продајном мјесту садног материјала нема лице одговарајуће стручне спреме из члана 26.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 4.000 до 12.000 КМ предузетник.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 1.000 до 3.000 КМ и одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу.

Члан 65.

Новчаном казном од 1.000 до 3.000 КМ казниће се за прекршај физичко лице ако се бави производњом садног материјала, а није закључило уговор са произвођачем садног материјала (члан 7. став 2.).

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 66.

У року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона министар ће донијети:

- а) правилник о садржини и начину вођења регистра произвођача садног материјала (члан 10. став 2.),
- б) правилник о нормама квалитета, паковању, пломбирању и декларисању садног материјала (члан 13. став 3.),
- в) правилник о начину и поступку производње садног материјала (члан 15. став 2.),
- г) правилник о начину и условима полагања стручног испита (члан 17. став 5.),
- д) правилник о садржају и начину вођења Регистра за промет садног материјала (члан 23. став 2.),
- ђ) правилник о условима које треба да испуни продајно мјесто на којем се обавља промет садног материјала (члан 25. став 2.),
- е) правилник о садржају и начину вођења Регистра увозника садног материјала (члан 27. став 1.)
- ж) правилник о обрасцу и садржини захтјева за признавање сорте, критеријумима за одређивање назива сорте и садржини регистра сорти пољопривредног биља (члан 34. став 2, члан 36. став 3, члан 39. став 2, члан 40. став 2, члан 43. став 3, члан 48. став 2. и члан 49. став 4.) и
- з) правилник о методама одржавања сорте и условима које морају испуњавати овлашћене институције за обављање контроле одржавања сорте (члан 44. став 2. и члан 56. став 3.).

Члан 67.

До формирања фитосанитарне инспекције, надзор над примјеном овог закона вршиће Републичка пољопривредна инспекција.

Члан 68.

Привредно друштво, друго правно лице и предузетник који се баве производњом садног материјала, прометом и дозвољеним увозом садног материјала дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона у року од једне године у случају производње садница, односно три године у случају производње репродукционог садног материјала од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 69.

До доношења прописа на основу овог закона примјењиваће се прописи донесени на основу Закона о сјемени и садном материјалу ("Службени гласник Републике Српске", број 13/97).

Члан 70.

Ступањем на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о сјемени и садном материјалу ("Службени гласник Републике Српске", број 13/97) које се односе на садни материјал воћака, винове лозе, хмеља и украсног биља.

Члан 71.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-638/09
8. априла 2009. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.
